

Motion till riksdagen 2009/10:Sk248

av Ameer Sachet (s)

Skatteparadis

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att skatteparadiserna ska stoppas via skatteavtal och andra regleringar.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige inom EU och OECD kraftfullt ska driva på i kampen mot skatteparadiserna.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige via EU och OECD ska verka för en samverkan mellan Europa och USA för reglering av skatteparadiserna.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige inom EU ska verka för att europeiska skatteparadis som Liechtenstein, Monaco och Andorra liksom Schweiz utifrån olika avtal som de vill ha eller få del av med EU systematiskt pressas att godkänna skatteavtal och andra regleringar som gör att de upphör att vara skatteparadis.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Skatteverket ska ges i uppdrag att närmare kontrollera skattekonstbranschens rådgivning.

Motivering

Femtio procent av all världshandel faktureras, enligt uppgift, i skatteparadis. Det typiska skatteparadiset är ett mycket litet geografiskt område som erbjuder i synnerhet utländska medborgare en kombination av banksekretess och låga skatter. Majoriteten har inte status av nationalstat, men har en betydande autonomi med självständiga lagstiftande och rättskipande institutioner. Med hjälp av en oklar nationella status har skatteparadiserna kommit att inta en allt mer central plats i det globala ekonomiska nätverket. Många av skatteparadi-

Fel! Okänt namn på

sen utanför Europa är före detta brittiska eller nederländska kolonier som numera har olika former av självstyre. De brittiska och holländska regeringarna är inte utan ansvar för dessa skatteparadis.

I de fysiska skatteparadisen finns oftast inte mycket mer än registreringen och ”brevlådor”. Den konkreta verksamheten bedrivs från Londons och New Yorks finanscentrum. I vilken mån skatteparadisen ger de egna invånarna ekonomiska vinster är blandat och de demokratiska strukturerna i skatteparadisen är ofta tunna.

Den oberoende organisationen The Tax Justice Network räknar i rapporten ”Tax us if you can” med 73 skatteparadis runt om i världen. Deras geopolitiska roll uppmärksammades på allvar först i och med kartläggningen av terrorismens ekonomi efter 11 september-attackerna. Internationella valutafondens Financial Action Task Force, som genomförde kartläggningen, identifierade dock endast 42 skatteparadis och OECD har hamnat på en liknande siffra.

Den samlade privata förmögenhet som placerats i skatteparadisen har uppskattats till 11 300 miljarder dollar. Det motsvarar i stort sett USA:s bruttonationalprodukt, eller en tiondel av de samlade globala kapitaltillgångarna. The Tax Justice Network räknar i rapporten ”The Price of Offshore” med att de därmed förlorade skatteintäkterna uppgår till 255 miljarder dollar, globalt fördelat. De flesta skatteparadis har helt skattebefriat ränteinkomster, aktieutdelningar och andra rena kapitalintäkter och hämtar i stället sina vinster från registreringsavgifter för utländska fonder och företag och andra former av indirekt beskattning.

Trots att de tillsammans står för måttliga tre procent av den globala bruttonationalprodukten faktureras (transporteras naturligtvis inte) häpnadsväckande 50 procent av världshandeln via skatteparadisen, menar Tax Justice Network. De flesta större företag använder sig av ett system med internprisättning, innebärande att gränsöverskridande handel mellan företag inom samma koncern prissätts på ett icke marknadsmässigt sätt i syfte att minimera skattekostnaderna. Förlusterna deklarerar i högskatteländer medan vinsterna placeras i lågskatteländer.

Rättvisa skatter skulle gynna den vanliga medborgaren i den rika såväl som den fattiga delen av världen. Därmed finns förutsättningar för en global opinion. Välfärdsstaten klarar sig inte utan starka offentliga finanser och en utvecklad inkomstfördelning. Det är inte mindre sant i utvecklingsländerna, som i själva verket inte har någon annan framkomlig väg mot social och ekonomisk rättvisa och utveckling. Om vi inte tar konflikten mellan skatteparadisen och välfärdsstaten på största allvar kan kampen för en rättvisare värld mycket väl vara förlorad.

Presidentskiftet i USA har starkt bidragit till ökade insatser mot skatteparadisen. Även Storbritannien, Frankrike och Tyskland har genom sina regeringschefer kommit med allt tuffare krav mot skatteparadisen i allmänhet och också mot enskilda utpekade skatteparadis som Schweiz och Liechtenstein. OECD:s sekretariat har i en rapport den 31 juli 2009 summerat de framgångar som uppnåtts. Det fanns då fortfarande 26 stater eller jurisdiktioner som inte tillfullo implementerat OECD:s modellavtal. I Europa fanns den 2 september

Fel! Okänt namn på

2009 fortfarande inte Andorra, Gibraltar, Liechtenstein och Monaco på listan över stater som tecknat informationsutbytesavtal.

Nordiska ministerrådet har sedan juni 2006 arbetat för att stoppa skatteflykt och därför inlett förhandlingar med ett antal så kallade jurisdiktioner. De avtal som skrivs är informationsutbytesavtal som ger skattemyndigheterna tillgång till upplysningar om skatteskyldigas kapitalplaceringar och inkomster. Samarbetet ger extra styrka i förhandlingsarbetet och sänker kostnaderna. Avtalen är av konstitutionella skäl bilaterala.

I slutet av oktober 2007 skrevs ett första informationsutbytesavtal med Isle of Man.

Avtal med Jersey och Guernsey undertecknades hösten 2008 och i april 2009 undertecknade de nordiska länderna avtal med Caymanöarna. I skrivande stund föreligger förslag på två ytterligare två avtal.

Sverige och Norden måste söka samarbeta både med de stora europeiska staterna och med USA som nu är betydligt mer intresserade av åtgärder mot skatteparadiserna och av att samarbeta internationellt. Inom EU och OECD måste Norden vara ett pådrivande föredöme för avtal och regleringen av skatteparadisens verksamhet. Sverige måste snabbt se till att via Nordiska ministerrådets projekt få avtal med de skatteparadis som svenska medborgare och företag är mest inriktade på att placera pengar i. Projektet ska också förlängas. Skatteverket måste också ges i uppdrag att öka kontrollen av skattekonsultbranschen så att de som hjälper till med olagliga transaktioner uppdagas.

Stockholm den 23 september 2009

Ameer Sachet (s)